

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velkem trgu po 6 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so natisno enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., tretkrat 16 kr.

Vodnikova slavnost v Ljubljani.

Koncem junija se bode v Ljubljani vršila velika slavnost, h kateri bodo prihajali Slovenci iz vseh slovenskih pokrajin. Odkril se bode spomenik Valentina Vodnika, prvega slovenskega pesnika in učenjaka, kateremu se imamo Slovenci zahvaliti, da se zavemo svoje narodnosti in v svojem milem jeziku pišemo knjige in časnike. Vodnik je bil porojen leta 1759. Posvetil se je duhovskemu stanu in bil nekaj časa kaplan ter pozneje župnik v Koprivniku na Kranjskem. Pozneje pa je bil zaradi svoje učenosti imenovan v profesorja na ljubljanskem liceji. Umril je 1819. leta, zapustivši Slovence plodove svojega duha v vezani in nevezani besedi.

Leta 1859, ko so v Šiški pri Ljubljani na rojstnem domu Vodnikovem praznovali stoletnico njegovega rojstva, sprožil je pokojni dr. Toman misel, da se naj nabira za velik spomenik, ki bi se postavil Vodniku v Ljubljani. Nabrani denar je bil naložen v hranilnici in narastel je sčasoma na 5500 gld. Ljubljanski rodoljubi so torej sklenili, da se lotijo dela in postavijo spomenik. Slovenski umetnik g. Gangl je izdelal Vodnikovo podobo v visokosti 2 $\frac{1}{2}$ metra. Podoba se je lila na Dunaji v znani livarni in pride te dni v Ljubljano. Kip bode stal na marmornem stojalu, tri metre visokem, pred gimnazijem v Ljubljani.

Ta spomenik, ki se ravnokar postavlja, bode odkrit z največjo slovesnostjo v pričo slovenskih narodnih društev, katera bodo prihajala iz Kranjskega, Štajarskega, Koroškega in Primorskega. Slavnost se prične dne 28. junija in nadaljuje na sv. Petra in Pavla dan in v nedeljo 30. junija. Že je napovedano mnogo gostov, posebno iz Koroškega in Štajarskega. Vsi bodo slovesno sprejeti na ljubljanskem kolodvoru. Zvečer dne 28. junija je koncert v čitalnici, pri katerem svira Blejska godba in poje pevsko društvo „Slavec“. Na Šentpetrovo

je ob 7. uri zjutraj sv. maša v cerkvi D. M. na Rožniku, pri kateri pojó čitalniški pevci; ob 10. uri ogledovanje deželnega muzeja, ki bo odprto zaradi svojih zbirk iz starih časov. Popoldne je sprehod na grad. Ob 6. uri pojdejo vsa društva na pokopališče pri sv. Krištofu h grobu Vodnikovemu, kjer bode zapelo pevsko društvo „Slavec“ več žalostink. Ob 8. uri zvečer pa bode gledališna predstava. Pela se bode opereta: „Mesečnica“, a potem igrala nova veseloigra: „Svoji k svojim“, katero je spisal nalašč za to slavnost g. dr. J. Vošnjak. Vnanji Slovenci bodo torej imeli priliko videti novo igro, katera jim bode gotovo dopadla.

Najiminitnejša slavnost pa se vrši dan potem v nedeljo 30. junija. Ob 1 $\frac{1}{2}$ 11. uri bo peta sv. maša v cerkvi pri sv. Jakobu, katero bode daroval č. g. prošt dr. Klofutar. Po sv. maši pa se zberó vsa društva na Valvazorjevem trgu, kjer stoji spomenik, ki bode še zakrit. Ves trg bo silno lepo okrašen s slavoloki in zastavami. Govornik gimnazijski ravnatelj, g. Fr. Wiestaler proslavlja v primernih besedah Vodnika in ko konča, padejo zagrinjala in spomenik je odkrit. In zdaj zapoje pevski zbor združenih ljubljanskih in vnanjih pevcev slavnostno pesem, katero je zložil g. dr. B. Ipavic Vodniku na čast. Pelo bode več, kakor 300 pevcev. Tudi iz Štajarskega so se že oglasili nekateri pevski zbori, da bodo pomagali pri petji, Šoštanjski, Pilštanjski itd. Od drugih, zlasti od slovenskega pevskega društva v Ptujih še pričakujemo, da naznanijo svoj prihod. Po končanem petji izroči predsednik odbora, g. dr. Vošnjak spomenik v last ljubljanskemu mestu. S pevanjem cesarske himne se konča slavnost odkritja. Društva in gosti se vrnejo v čitalnico, kjer bo skupni obed ob 2. uri popoldne. Med obedom igra godba. Ob 1 $\frac{1}{2}$ 5. uri odidejo vsi v Šiško pri Ljubljani, kjer bode na rojstnem domu Vodnikovem ljudska veselica, prirejena gostom na čast od Šišenske čitalnice. S to nenavadno veselico je končana

slavnost, kakoršnje Ljubljana že sicer dolgo ni videla.

Naj tudi štajarski Slovenci pridejo v prav obilnem številu k tej slavnosti, da pokažejo s svojim prihodom, kako čislajo vsi Slovenci svoje zaslužne može. Da ne bode nobenih neprilik zastran stanovanja, skrbel bode odbor, kateremu naj vsak, kdor misli priti v Ljubljano, to naznani vsaj do dne 25. junija ter zajedno pové, ali hoče biti tudi pri skupnem obedu. Ljubljana pa bode pokazala pri tej priliki, da je res središče vseh Slovencev.

Na svidenje torej v Ljubljani pri Vodni-kozi slanosti.

Gospodarske stvari.

Detelja in nje košnja.

Da je detelja dobra krma in da jo živina rada žre, to vsi znamo. Čez to ni treba torej, da še izgubimo kako besedo, toda kedaj se naj vkosi, da stori živini najboljše? Toliko je gotovo, da mlada ali tudi v tem so razne dobe in je še zmerom vprašanje, ali se naj kosi večkrat ali samo dve-, trikrat v letu?

Ako ugaja zemlja detelji, tedaj je najboljše vkositi jo po dvekrat v letu in sicer prvokrat, ko začne detelja cvesti. Taka ima največ redilnih snovi v sebi. Ako se kosi mlada detelja večkrat in torej vselej mlada, živina jo žre sicer rada ali redi se po njej le malo. Zakaj? Odgovor ni težek: za to, ker je mladi strni vselej treba nekaj časa za to, da ji vzrastejo peresa in dokler teh nima, ne vzprejme iz zraka tacihi reči, ki so ji potrebna, in torej ni taka detelja veliko prida.

Vsled tega tudi ne kaže pasti na deteljišču, ker si detelja tako ne more opomoči. Po tem, kakor je zemlja, razsodi se torej lahko ali se sme dve- ali trikrat kositi. Se vé, da je pri tem gledati še na to, kedaj se naj detelja polaga živini. Pri nas ne more človek, ako ima živino le v hlevu, čakati na to, da pride detelja prvokrat v cvet, kajti treba je je skorej vselej že poprej in po vrhu še je je treba dalje časa, kajti kosi se sproti.

Če je detelja vzrastla visoko pa še ni jela cvesti, kaže tudi, da jo človek pokosi, kajti sicer bi mu polegla in to bi bila škoda. Splah pa je v tej reči, kakor tudi pri drugih, dobro gospodarsko oko najboljše. Tako še ne začne kositi prenašlo, češ, da še bode časa za drugo košnjo, pa tudi ne prepozno, kajti pri tej bi se človek lahko vnoril, ako nastopi kmalu suša.

Ko bi prva rast pri detelji ne kazala veliko, more biti zavoljo suše, ni prav, če čaka človek predolgo s košnjo. Taka detelja se ne vzboljša veliko, če tudi pride dež, pač pa po-

maga tak dež deteljišču, če se je bilo v pravem času pokosilo.

Nepotrebna kvoklja.

Večkrat se prikaže gospodinjji kvoklja, ko ji ni po volji in rada bi ji to odpravila. Ali kako? Navadno se porine žival v mrzlo vodo in ker ne pomaga enkrat, zato se porine še večkrat in to lahko škoduje živali, da vzboli; kvoče pa še naprej v eno mer.

Naslednje sredstvo pa ni živali nevarno in pomaga vselej. Deni kvokljo v temen kot v hladni kleti, v drugem, nekaj svetlišem pa ji nastavi posodo vode in piče. Prvi dan sedi kvoklja, da se ne zmeni ne za vodo, ne za pičo. Drugi dan pa že išče jedi in pijače in ko se nažré in napije, poišče si še enkrat ložo v kotu. Tako še tretji in more biti četrti den, potlej pa jo izpusti, ne sedi ti več, kajti hladna, vlažna in temna loža ji ni več po volji in za to se začne v njej navadno življenje in k malu ti nese, kakor poprej, lepa, bela jajca.

Tudi to-le ozdravi kvokljo. Ako ti pozakvoče ena ali tudi več kokoši, ali ti ne maraš kvokelj, pusti jih dva, tri dni sedeti, potem pa jih daj na suh, zračen kraj. Ta naj ima tla iz kamenja ali iz desek, nekaj nad njim pa naj bode par palic, da se vsede žival na nje. Na tleh ne sedi, ker nima nič mesta za ložo. Poleg kvokelj naj bode tudi petelin in da se jim naj piti in jesti, kolikor je treba, da ostanejo zdrave. Čez par dni ne pokvoče nobena več in k malu bode dovolj jajec od njih.

Sejmovi. Dne 15. junija pri sv. Barbari v Čadramski župniji, v Celji, v Kostrivnici, v Lembahu, na Planini, v Poličanah, v Mozirji in pri sv. Vidu pri Ptuji. Dne 16. junija pri sv. Trojici v slov. gor. Dne 17. junija pri sv. Trojici v slov. gor., pri sv. Juriji na juž. žel. in pri sv. Janži pri Arveži.

Dopisi.

Iz Ljubnice pri Vitanji. (Srečna zmaga.) Pri nas smo v občinskih volitvah srečno zmagali dne 6. junija. Naša občina je že dolgo časa hudi trn v peti Vitanjskih Velikonemcev. Zato so si najeli znanega Bošnjaka, da je ljudi begal po naših selih skozi 14 dni sem. In kaj čuda smo še dalje doživeli? Vitanjski gospod dohtar so jezdarili Jaklinovo kljuse skozi dva dni ter so beračili od hiše do hiše pomoči za zgubljeno Nemčijo. No reči smem: Tudi mi Slovenci nismo spali ter smo storili pošteno vsak svojo dolžnost, zato smo pa tudi zmagali v vseh treh razredih s svojimi moži. Srce nas le boli, da se nam je velika večina naših dragih sosedov na Steničah izneverila. Zaupamo pa, da se bojo tudi Steničani prepri-